

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 20/03/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 18

GIÚP CHÚNG SANH CÒN QUAN TRỌNG HƠN LÀ PHÓNG SANH

Nhiều người tích cực phóng sanh nhưng xem nhẹ việc giúp đỡ, ái hộ chúng sanh. Trong xã hội hiện đại, hoàn cảnh sống ô nhiễm, đa phần chúng sanh được nuôi nhốt, khi được thả ra đại tự nhiên, xác suất sống của chúng rất thấp. Có lần tôi tổ chức phóng sanh với số lượng lớn ở Hà Nội và miền Tây, sau khi được thả thì các loại cá dạt sang hai bên bờ, rất nhiều người xuống bắt. Cá đang sống ở trong ao tù mà thả ra sông thì chúng sẽ bị trôi dạt sang hai bên bờ.

Hòa Thượng từng nhắc nhở, chúng ta phải hiểu đạo lý của phóng sanh, sau khi được thả chúng sanh có thể sống thì đó mới gọi là phóng sanh. Nếu chúng ta đặt người khác bắt các con vật để chúng ta mang về phóng sanh thì việc phóng sanh không còn ý nghĩa. Nhiều nơi có những người đứng chờ sẵn để bắt những con cá vừa được thả xuống, có những con cá được thả xuống và bắt lên nhiều lần. Chúng ta nên nghĩ đến những việc làm thiết thực hơn!

Chúng ta tổ chức các lớp dạy kỹ năng sống, dạy chuẩn mực đạo đức cho các con, điều này vô cùng cần thiết. Nhiều người sẵn sàng phóng sanh bằng số tiền rất lớn nhưng họ không quan tâm đến việc làm giáo dục. Chúng ta quán sát, việc nào chân thật lợi ích chúng sanh? Trước đây, chúng ta in sách thiện, khuyến khích người làm thiện, ăn chay, ngày nay, có rất ít người đọc sách nên chúng ta làm những Video ngắn để tiếp cận được nhiều người. Trẻ nhỏ cần những bộ phim hoạt hình nói về việc phải thương yêu chúng sanh, người lớn cần những nội dung nói về làm thế nào để thương yêu, giúp ích chúng sanh một cách thiết thực. Nếu chúng ta chỉ đi phóng sanh thì chúng ta đang làm từ ngon. Ngày nay, hoàn cảnh môi trường ô nhiễm, phần nhiều chúng sanh sau khi được thả sẽ không thể sống, chúng ta phải làm những việc thiết thực lợi ích chúng sanh, giúp chúng sanh nhận ra đạo lý vì sao phải ăn chay, làm thiện.

Có người nói với tôi, họ mua một con bò hơn mười triệu, họ thuê một người nuôi con bò đó và đến nay, số tiền dùng để nuôi con bò này đã mất hàng trăm triệu. Ngày trước, một trưởng tràng khoe với tôi, họ nuôi hai con chó, mỗi tuần họ đưa con chó đi cắt tóc một lần, một tháng đưa chúng đi khám Bác sĩ một lần, mỗi ngày dành khoảng bốn giờ để chăm sóc, hằng tháng chi phí chăm sóc con chó là hơn năm triệu. Tôi nói với anh trưởng tràng đó, ở nước ngoài, nhiều người học Phật chưa được học chuẩn mực đạo

đức, chưa biết đến văn hóa truyền thống của dân tộc, tại sao anh không dùng bốn giờ đó để làm những việc lợi ích cho nhiều người. Việc làm của anh là từ bi hay cảm tình dụng sự? Chắc chắn là cảm tình dụng sự. Chúng ta có rất nhiều việc phải làm, chúng ta phải làm những việc cần thiết, quan trọng hơn. Chúng ta phải làm những việc có thể lan tỏa, giúp ích được chúng sanh một cách lâu dài, những việc giúp ích chúng sanh một cách nhất thời thì chúng ta làm một cách tùy duyên, đủ duyên thì chúng ta làm.

Hòa Thượng nói: ***“Phóng sanh là bổ thí vô úy. Phật dạy chúng ta, quả báo của bổ thí vô úy là khỏe mạnh, sống lâu cho nên việc phóng sanh là tốt, nhưng hiện tại, môi trường để chúng ta phóng sanh có còn là thắng duyên nữa hay không?”***.

Hiện tại, hoàn cảnh sống của chúng ta có tốt hay không? Không khí, nguồn nước, thức ăn đều đã bị nhiễm độc. Có người nói với tôi, một lần họ mua bắp cải về rửa sạch, sau đó mang luộc, khi nước sôi họ ngửi thấy mùi thuốc trừ sâu rất nặng nên họ phải mang rau đó đi đổ. Trước đây, trên báo có đăng, có hai mẹ con mua rau cải, sau khi mang về nấu ăn thì bị ngộ độc thực phẩm nghiêm trọng. Môi trường sống đã bị ô nhiễm nên chúng ta phải hết sức cẩn trọng khi phóng sanh, sau khi chúng ta thả có thể các loài vật sẽ không thể sống. Nhiều lần, sau khi phóng sanh, tôi cảm nhận rằng các loài vật sẽ không thể sống được nên dần dần tôi giảm việc phóng sanh, dùng số tiền đó đi cứu giúp cộng đồng xã hội một cách thiết thực.

Hòa Thượng nói: ***“Hiện tại, các pháp hội thường phóng sanh nhưng cách phóng sanh đã bị làm sai. Trước khi phóng sanh, mọi người đặt mua các loài vật, do vậy những người bán hàng đi các nơi đi tìm bắt những con vật này. Vì chúng ta muốn phóng sanh nên họ mới cố gắng đi bắt các loài vật vậy thì chúng ta phóng sanh nhưng lại trở thành hại chúng sanh”***.

Ngày nay, việc phóng sanh không còn giữ được đúng ý nghĩa, những chúng sanh bị nuôi nhốt thì chúng cũng không còn năng lực sống ngoài tự nhiên. Nhiều loài vật này được nuôi bằng các loại thức ăn công nghiệp, khi được thả ra tự nhiên chúng không thể ăn được những loại thức ăn khác. Thí dụ, nếu chúng ta nuôi chó, mèo bằng thức ăn công nghiệp thì chúng không thể ăn được các loại thức ăn khác. Hơn nữa, chúng sanh sống trong môi trường nuôi nhốt thì năng lực sinh tồn rất yếu.

Hòa Thượng nói: ***“Phật chân thật bảo chúng ta phóng sanh không phải là khuyên chúng ta làm với quy mô lớn, hằng ngày, nếu chúng ta đi nơi nào đó, chúng ta gặp chúng sanh bị bắt thì chúng ta mua và thả về hoàn cảnh tự nhiên thì đó mới là chúng ta chân thật giúp ích cho chúng sanh. Khi chúng ta phóng sanh chúng ta phải quan sát là chúng có thể sống ở môi trường đó hay không!”***. Có lần, khi tôi đang đi đường đèo, ở chỗ dừng chân tôi nhìn thấy một lồng sắt bên trong có rất nhiều sóc, tôi quan sát, xung quanh nơi đó là rừng có rất nhiều cây cối nên tôi đã mua những chú sóc đó để thả. Ở đây, có một số con sóc, khi không tìm được thức ăn thì chúng thường về phía sau nhà tôi kêu để tôi mang thức ăn cho chúng.

Hòa Thượng nói: **“Nếu chúng ta nhìn thấy loài vật đó có vẻ không thể sống, sắp chết thì chúng ta không cần phải mua chúng, mà chúng ta niệm Phật, cầu nguyện cho chúng. Nếu chúng ta thấy những chúng sanh mà có thể sống được sau khi được thả thì chúng ta tùy duyên, tùy lực mà làm, không cưỡng cầu. Chúng ta phải thường giữ tâm thương yêu, giúp ích chúng sanh với tất cả chúng sanh, không với riêng loài nào”**. Có những người thích chó, mèo nên họ chỉ chăm sóc những loài này đây là họ cảm tình dụng sự, không chân thật thương yêu chúng sanh.

Hòa Thượng nói: **“Nếu chúng ta nuôi dưỡng được tâm nếu gặp chúng sanh gặp khó khăn thì chúng ta giúp đỡ, vậy thì quá tốt”**. Chúng ta phải thường khuyên người ăn chay, khuyên người phải ái hộ, giúp đỡ chúng sanh. Chúng sanh là chúng duyên hòa hợp tạo ra hiện tượng. Không chỉ là riêng các loài chim, cá mà tất cả chúng sinh đều đáng được cứu giúp.

Hòa Thượng dạy chúng ta, trong tất cả các việc thiện thì làm giáo dục là việc tốt nhất. Chúng ta phải tích cực làm giáo dục, giáo hóa chúng sanh về nhân quả, luân lý đạo đức, vượt thoát sinh tử luân hồi. Mỗi chúng ta đều có năng lực làm giáo dục, giáo hóa chúng sanh. Chúng ta ăn chay một cách nghiêm túc thì chúng ta cũng có thể giáo hóa chúng sanh. Gần đây, tôi nghe mọi người nói, ở một nơi có hơn 30 người nhưng chỉ có một người ăn chay, cô ăn chay từ khi 10 tuổi, đặc biệt là cô không thể ăn được trứng. Chúng ta ăn chay một cách thanh khiết như vậy sẽ khiến mọi người nể phục, đây là chúng ta âm thầm giáo hóa chúng sanh. Chúng ta làm thiện, làm những việc chân thật giúp ích chúng sanh, giáo hóa chúng sanh giác ngộ, quay đầu thì chúng ta đều tạo ra công đức, phước báu.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta khuyên người ăn chay, khuyên người thương yêu, giúp đỡ chúng sanh đây là nghĩa rộng của việc phóng sanh. Công đức của việc này rất to lớn”**. Chúng ta giáo hóa, giúp chúng sanh nhận ra việc nên làm nhất là giúp chúng sanh nhận thức được giáo dục của Phật, của Thánh Hiền là chúng ta thương yêu chúng sanh một cách thiết thực. Đối với việc phóng sanh, chúng ta tùy duyên. Trước đây, tôi tích cực đi phóng sanh, nhưng những năm gần đây, nếu có người nào muốn tôi phóng sanh thì tôi nói, tôi chỉ làm giáo dục, tổ chức trại hè và các lớp kỹ năng. Nếu người nào muốn chuyển tiền dùng để phóng sanh để làm giáo dục thì tôi sẽ hướng dẫn họ cách làm. Chúng ta tùy tiện lấy tiền của người khác muốn dùng làm phóng sanh để đi làm việc khác thì chúng ta đã sai.

Hòa Thượng nói: **“Hiện tại, việc phóng sanh gặp rất nhiều khó khăn, sau khi chúng ta phóng sanh, rất nhiều chúng sanh không thể sống vì nguồn nước đã bị ô nhiễm. Chúng ta phải thay đổi, phải làm nhiều việc thương yêu, giúp ích chúng sanh”**. Chúng ta không thể làm theo một lối mòn cũ. Có những người chỉ thích dùng tiền để phóng sanh, họ cho rằng, nếu phóng sanh thì mới có công đức, phước báu. Sau khi tôi khuyên một số người nên làm giáo dục thay vì phóng sanh thì họ dần dần tránh mặt tôi.

Hiện tại, tôi vẫn đi phóng sanh, thậm chí vẫn đi trợ niệm cho người khi cần thiết nhưng những việc đó là việc phụ, không phải việc chính. Thời gian, khi tôi ở thành phố Hồ Chí Minh làm công tác dịch thuật, tôi đã dành ra mỗi ngày hai giờ để niệm Phật cho một người trong suốt 25 ngày. Nếu gặp nhân duyên đặc biệt thì tôi vẫn phóng sanh hoặc gửi tiền để mọi người phóng sanh, tôi dặn mọi người không nên làm với quy mô lớn mà nên chia nhỏ để làm. Nếu chúng ta nhìn thấy chúng sanh nào có thể sống thì chúng ta mới mua để thả.

Hòa Thượng nói: **“Ngày nay, chúng ta rất khó tìm ra môi trường để phóng sanh, chúng ta phải thay đổi, chúng ta phải làm nhiều phương diện để giúp ích chúng sanh”**. Chúng ta giúp ích cộng đồng, xã hội cũng chính là chúng ta làm những việc thiết thực giúp ích chúng sanh.

Hòa Thượng nói: **“Thương yêu chúng sanh quan trọng hơn là phóng sanh. Chúng ta nên in sách thiện, sách tranh để khuyến khích mọi người thương yêu chúng sanh, khuyên người ăn chay, đây là những việc thiết thực lợi ích chúng sanh”**. Ngày nay, sách thiện đã dần bị mai một. Ngày trước, Hòa Thượng nói, một chiếc đĩa CD có thể giữ được khoảng 200 năm, ngày nay, chúng ta vẫn giữ đĩa CD nhưng người ta đã không còn sản xuất thiết bị đọc đĩa. Trong tủ sách của tôi có rất nhiều sách nhưng những cuốn sách này cũng không có ai đọc.

Chúng ta đang làm những việc thiết thực nhất để lợi ích chúng sanh như tổ chức lớp kỹ năng sống, tổ chức trại hè. Trong trại hè, các con được giáo dục nhân cách, đạo đức, giáo dục nhân quả, giáo dục luân thường đạo lý. Sau hai ngày diễn ra trại hè, các con đã biết tri ân Tổ quốc, tri ân Cha Mẹ, Thầy Cô, những ân nhân của mình. Việc này rất thiết thực vậy tại sao chúng ta không dùng tài lực, sức lực để cống hiến vào những việc này? Hiện tại, gần như không có ai ủng hộ tài lực để chúng ta làm những việc này. Các lớp kỹ năng, các trại hè của chúng ta hoàn toàn miễn phí, những người dùng công sức để dạy các con thì đồng thời cũng tự bỏ vật lực, tài lực để duy trì lớp học.

Hòa Thượng nói: **“Giúp ích chúng sanh còn quan trọng hơn phóng sanh”**. Hòa Thượng nói lời này là phù hợp với hoàn cảnh hiện tại, khi mà hoàn cảnh phóng sanh đã không còn thù thắng như trước đây. Chúng ta tổ chức rất nhiều lễ tri ân, những người tham gia đều rất cảm xúc, các buổi lễ tri ân giúp gắn kết giữa Cha Mẹ, vợ chồng, con cái, anh chị em gắn kết với nhau. Những người ủng hộ tài vật cho việc tổ chức những sự kiện này rất ít.

Trong xã hội hiện đại, có những người con bất hiếu, những người bất tài, vô dụng, những người này rất cần được giáo dục. Gần đây, có người gọi điện cho tôi nói, con của họ 17 tuổi, họ muốn để con vào hệ thống học tập, làm việc. Khi mọi người xây dựng các vườn rau sạch, mọi người được học các kỹ năng hàn xì, thiết kế điện nước, nếu chúng ta thông thạo những kỹ năng này thì những kỹ năng khác chúng ta cũng sẽ thông

thạo. Nếu chúng ta trồng rau giỏi thì chúng ta sẽ biết làm tất cả những việc khác. Nếu một năng lực được mở thì các năng lực khác sẽ tự động mở ra.

Môi trường để học tập là vô cùng quan trọng nhưng rất ít người đồng hành xây dựng môi trường để mọi người học tập, lao động cùng chúng ta. Những việc chúng ta đang làm rất thiết thực cho xã hội nhưng rất ít người hưởng ứng. Khi các con đi học các lớp kỹ năng sống, có những người Cha Mẹ sợ con vất vả nên họ đã để chúng ở nhà. Cha Mẹ thấy được những lợi ích thiết thực nhưng không muốn phối hợp chặt chẽ với chúng ta đây là họ không hiểu được đâu là việc quan trọng, cần làm, nên làm.

Mùa hè năm nay, chúng ta sẽ tiếp tục tổ chức khoảng 15, 16 trại hè, các trại hè hoàn toàn miễn phí nhưng chúng ta nhất định không kêu gọi ủng hộ, mọi người không làm thì chúng ta làm! Những việc này chân thật giúp ích cho chúng sanh. Có người học Phật lâu năm nói với tôi, họ không thể tin là trại hè có khoảng 600 học sinh nhưng chỉ có khoảng 20 Thầy Cô, hơn 10 người hỗ trợ hậu cần, trong trại hè các con được học tập, vui chơi, ăn uống đầy đủ. Trước khi đến hội trại, các con là những người con rất khó dạy, sau hai ngày, các con đã hoàn toàn thay đổi, trở nên ngoan hiền, lễ phép, hiếu kính. Có người hỏi tôi: “*Các Thầy Cô dùng siêu năng lực gì để dạy các con vậy?*”. Tôi nói, các Thầy Cô chỉ dùng tâm chân thành, chân thật quan tâm đến các con, các con hiểu được tâm chân thành của các Thầy Cô nên các con hợp tác, thay đổi.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!